

ARHEOLOŠKI MUZEJ ZADAR
IZVJEŠĆE O RADU ZA GODINU 2021.

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

Tijekom arheoloških iskopavanja prikupljena je veća količina građe koja je u postupku konzervacije i obrade.

Prilikom istraživanja na lokalitetu *Nin, k.č. 1080/1 2021.* sakupljen je jedan ulomak kamenog recipijenta za Zbirku kamenih spomenika MNS-a, nešto ulomaka antičkih tegula sa žigom radionice za Zbirku antičkih opeka i tegula MNS-a i 1 antička uljanica za Zbirku antičke keramike MNS-a. Sakupljena je veća količina keramičkih ulomaka (879 kom.) većinom antičkih, vrlo mali broj srednjovjekovnih i novovjekovnih i svega 1 do 2 prapovijesna keramička ulomka; sakupljena je i veća količina ulomaka antičkih jednobojno bojanih freski (crvenih, žutih, crnih, bijelih), ali i onih s višebojnim linijama, ali i nešto s vegetabilnim motivima (482 kom.); sakupljena je određena količina kockica rimskog mozaika dim. 1 × 1 cm bijelih i tamnih (198 kom.), sakupljeno je i nešto staklenih i metalnih ulomaka, komadić novovjekovne krunice sačuvan od 7 zrna povezanih brončanim (?) kukicama, te veća količina ljuštura školjaka tipa volak i kamenica, te nešto uzoraka životinjskih kostiju, ali i dislociranih ljudskih kostiju.

Prilikom istraživanja na lokalitetu *Žerava, Crkvina – sv. Pavao 2021.* prikupljena su tri ulomka srednjovjekovne kamene plastike za Zbirku kamenih spomenika MNS-a; sakupljeno je i 189 keramičkih ulomaka koji pripadaju srednjovjekovno-novovjekovnom razdoblju (14. – 16. st.) i svega jedan ulomak srednjovjekovno-novovjekovnog stakla, te jedan profilirani stakleni ulomak, tri željezna čavla i noga željeznog predmeta nepoznate namjene.

Prilikom istraživanja na nalazištu *Cvijina gradina* u Kruševu kod Obrovca sakupljeno je oko 20 predmeta iz željeznoga doba (Zbirka liburnske domaće keramike i Zbirka nakita metalnih doba).

Prilikom istraživanja na nalazištu *Velika pećina u kanjonu Kličevice* sakupljeno je oko 50 predmeta iz razdoblja srednjeg paleolitika (Paleolitička zbirka).

Prilikom istraživanja na nalazištu *Jurjevića glavica u Tinju* sakupljeno je oko 500 ulomaka neolitičke i rimske keramike, te desetak ulomaka srednjovjekovnog nakita (grobni prilozi).

Prilikom istraživanja na *Gradini Knežević na Malom Libinju na južnom Velebitu* pronađeno je oko 2000 predmeta iz željeznoga doba (Zbirka liburnske domaće keramike i Zbirka nakita metalnih doba).

Prilikom podvodnog istraživanja *rijeke Neretve u Kominu* ukupno je izvađeno 17 predmeta za obradu, u većini su ulomci amfora i jedan komad engobirane keramike iz razdoblja 16./17. st.

1.6. Ustupanje

Tvrtka *Temenos d.o.o.* iz Splita u lipnju 2021. ustupila je 2 kamena spomenika za Zbirku kamenih spomenika MNS-a, pronađena prilikom arheološkog nadzora i zaštitnog arheološkog istraživanja u Ninu na položaju pored Donjih vrata unutar gradske jezgre. Istraživanja su provedena od ožujka do svibnja 2020. godine.

1.7. Ostalo

Dana 19. ožujka 2021. u Ninu u Ulici kralja Tomislava u neposrednoj blizini rimskog hrama na površini zemlje iz iskopa za postavljanje cijevi odvodnje pronađen je ulomak keramičke ručice s dijelom tijela manje antičke (?) amfore.

Dana 19. ožujka 2021. u stalnom postavu Muzeja ninskih starina u prostoru koji ne pokrivaju kamere posjetitelji nepoznatog identiteta su ostavili ulomak keramičke ručke antičke amfore i gornji rubni dio manje antičke keramičke posude.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Tijekom godine redovno se kontroliraju mikroklimatski uvjeti u čuvaonicama.

Redovna kontrola mikroklimatskih uvjeta u prostoru za opremu Odjela podvodne arheologije uz svakodnevno održavanje isušivača i kontrolu relativne vlažnosti.

U radionici za kamen i keramiku koju vodi restauratorica Martina Rajzl preventivno su zaštićena 2 keramička predmeta: 1 cjelovita keramička posuda s lokaliteta sv. Nikole na Pagu 2019., te 1 keramički ulomak zdjele s reljefnim prikazom portreta iz Burnuma. Preventivno je zaštićeno 810 ulomaka zidnog slikarstva iz arheološkog konteksta: 7 ulomaka fresaka s lokaliteta Zadar-Varoš k.č. 10699/2, te oko 800 ulomaka fresaka, pronađenih u sjevernom brodu zadarske katedrale. Ulomci su prepakirani i sortirani prema ukrasu i boji podloge slikanog sloja, očišćeni od prašine i zemlje, te oprani mekanim spužvicama u otopini 50 % etilnog alkohola i 50 % demineralizirane vode.

2.2 Konzervacija

Tijekom 2021. godine u restauratorskoj radionici za metal koju vodi viša restauratorica Josipa Lovrić konzervirano je 313 brončanih, 51 olovnih, 377 jantarnih (perlice), 109 željeznih, 29 srebrnih, 2 srebrena s pozlatom, 25 koštanih (perlice) i 5 predmeta od staklene paste.

U radionici za kamen i keramiku koju vodi restauratorica Martina Rajzl konzervirano je 210 ulomaka zidnog slikarstva iz arheološkog konteksta: 10 ulomaka fresaka s lokaliteta Zadar-Varoš k.č. 10699/2, te oko 200 ulomaka fresaka, pronađenih u sjevernom brodu zadarske katedrale. Ulomci su različitih dimenzija, ali i različitih visina, zbog čega se izradilo 5 plitkih pješčanika u kojima su se ulomci iste boje podloge i ukrasa slagali u određeni kontekst. U procesu spajanja do sada se dobilo 5 različitih prikaza. Osim toga konzervirana je 21 keramička posuda: 1 keramička urna s lokaliteta Tumul 1, Pirište kod Gradine Kneževići, 2 keramičke posude fine izrade s lokaliteta Tumul 1, Pirište kod Gradine, 17 keramičkih posuda s antičke nekropole lokalitet T.C. Relja 2005./2006., 1 keramička amfora iz starog fundusa s nečitkim natpisom iz Nina. Konzervirana je 1 staklena zdjelica s lokaliteta Poliklinika 2014. i 15 drvenih predmeta koji pripadaju šivanim brodovima iz antičke luke u Zatonu.

Tijekom 2021. godine u suradnji s Odjelom podvodne arheologije ostatci brodske konstrukcije broda Zaton 1 su prepakirani i dokumentirani.

Tijekom 2021. godine u suradnji s Odjelom podvodne arheologije započelo se na čišćenju viška PEG-a s ostataka brodske konstrukcije brodova Zaton 1 i Zaton 2.

U suradnji s Odjelom podvodne arheologije provodi se sustavno čišćenje i desalinizacija materijala s različitih podvodnih lokaliteta.

U suradnji s Međunarodnim centrom za podvodnu arheologiju u Zadru provodi se re-konzervacija starohrvatskih brodova iz Nina (inv. br. MNS2530 i MNS2531) izloženim u stalnom postavu Muzeja ninskih starina. Djelatnica Odjela konzerviranja i restauriranja Međunarodnog centra za podvodnu arheologiju iz Zadra Anita Jelić spojila je još nekoliko ulomaka dijelova rebara brodice inv. br. MNS2530.

2.3 Restauracija

U restauratorskoj radionici za metal koju vodi viša restauratorica Josipa Lovrić restaurirana su 4 brončana predmeta i 8 željeznih predmeta.

Sva obrađena građa (konzervirana i restaurirana) potječe sa sljedećih lokaliteta: Zaton 1967., Relja – Jazine 2021., Stankovci 2021., Tinj 2021., Udbina sv. Jakov 2013., Malo Libinje 2021., Cvijina gradina 2021., Zbirka nakita metalnih doba (spremište), spremište Antičke zbirke.

U radionici za kamen i keramiku koju vodi restauratorica Martina Rajzl restaurirano je 11 keramičkih posuda: 2 keramičke posude fine izrade s lokaliteta Tumul 1, Pirište kod Gradine, 9 keramičkih posuda s antičke nekropole lokalitet T.C. Relja 2005./2006., te 7 drvenih predmeta koji pripadaju šivanim brodovima iz antičke luke u Zatonu.

2.4. Ostalo

Provedeno je 3D skeniranje brodice inv. br. MNS2530 i MNS2531 od strane tvrtke *Via Kornel* iz Rijeke financirano iz programske djelatnosti Međunarodnog centra za podvodnu arheologiju u Zadru koji i provode dosadašnje višegodišnje konzervatorsko-restauratorske radove.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

U program M++ uveden je 486 predmeta.

Kornelija Giunio pripremila je za unos u program M++ 314 predmeta, ali s obzirom da je većina od njih iz Zbirke antičkih kamenih spomenika, zbog sigurnosti u prostorima spremišta rad na daljnjoj obradi je zaustavljen.

3.3. Fototeka

Skenirano je 414 fotografija.

Skenirano je 355 negativa.

3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

Skenirano je 2216 crteža, 114 planova različitih formata, 27 geografskih karata, 18 dnevnika s arheoloških istraživanja i 19 plakata (Ivan Čondić).

Izrađeno je: 2 čestitke, 62 crteža, 33 karte, 31 fotogrametrija (digitalno), 5 ilustracija i geodetskih nacrti (Robert Maršić).

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Tijekom 2021. godine fond Knjižnice uvećan je za 281 jedinicu knjižnične građe od čega je razmjenom pristiglo 208, kupnjom 25, darom 28, vlastitom (muzejskom) izdavačkom djelatnošću 6 te ostalim oblicima nabave 14 svezaka.

Kroz 2021. godinu u suradnji s kolegicom Marinom Marunom voditeljicom knjižnice Arheološkog muzeja Zadar vršena je razmjena (pakiranje i slanje muzejskih publikacija) na mnoge tuzemne adrese sljedećih gradova: Pula, Split, Zagreb, Vukovar itd. te inozemne u Sarajevu (Donata Smokrović).

4.2. Stručna obrada knjižnične građe

Inventarizirana je i obrađena (Crolist) 281 jedinica knjižnične građe.

Izrađen je bar-code za 186 različitih knjižničnih jedinica čime je korisnicima omogućen uvid u dostupnost traženoj publikaciji.

4.3. Zaštita knjižnične građe

Kontinuirano su se provodili popravci novije knjižne građe pomoću samoljepive arhivske trake (*Filmoplast P*).

4.4. Služba i usluge za korisnike

Usluge Knjižnice osim djelatnika Muzeja koriste i vanjski korisnici. U 2021. godini evidentirano je 169 posudbi za djelatnike Muzeja te 88 za vanjske korisnike.

4.5. Ostalo

Tijekom 2021. godine suradnicima na području Hrvatske razmjenom je poslano 160 izdanja Muzeja (časopisi=18; knjige=142). Stranim institucijama poslana su 2 svezaka (časopisi=0; knjige=2). Prema Zakonu o knjižnicama svaki nakladnik na području Hrvatske dužan je svoja izdanja u određenom broju primjeraka dostavljati knjižnicama koje ulaze u sastav Obveznog primjerka. U skladu s tim poslano je 18 publikacija.

Popunjen je Upitnik o knjižničnim programima i uslugama za osobe s teškoćama čitanja standardnog tiska – za potrebe NSK, Zagreb. Izvršen je Unos podataka u Sustav jedinstvenog elektroničkog

prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – za potrebe NSK, Zagreb. Sudjelovalo se na sastancima Komisije za muzejske i galerijske knjižnice (Zagreb). Nastavljena je suradnja s Gradskom knjižnicom Zadar (preuzimanje zapisa iz Skupnog kataloga), MDC-om u Zagrebu, Sveučilišnom knjižnicom u Splitu (Matična služba za istraživanje i razvoj), knjižnicama arheoloških muzeja u Splitu, Zagrebu i Puli te knjižnicama na zadarskom području (Državni arhiv, HAZU i dr.). Pripremljena je publikacija za sudjelovanje na 43. izložbi izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija – Interliber 2021. Suradnjom s djelatnicima Muzeja izvršena je kupnja knjižnične građe potrebne za stručni i znanstveni rad. Nabavljena je oprema za Knjižnicu (radni stol, stolice te metalni ormari za smještaj knjižnične građe).

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Rad na izložbi radnog naslova *Svakodnevni život u ranosrednjovjekovnom Ninu*: pregled građe, fotografiranje i odabir predmeta (Vladimir Kusik).

Obrada građe (čišćenje i pranje) s lokaliteta Nin, k.č. 1080/1 2021. i Žerava, Crkvina – sv. Pavao 2021.

Tijekom godine djelatnici Muzeja radili su na stručnoj obradi muzejske građe. Obrada građe starog fundusa AMZd i upis u program M++, ispravke i dopune već upisanih predmeta (Kornelija Giunio).

Izrada sinopsisa za lapidarij AMZd: uređenje depoa kamenih spomenika (Kornelija Giunio).

Obrada materijala s lokaliteta Beretinova gradina u Radovinu (Morana Vuković).

Tijekom 2021. muzejska pedagoginja Jelena Vekić Bašić započela je raditi na sređivanju dokumentacije Pedagoško-andragoškog odjela koja se odnosi na razdoblje 2000. – 2013.

Rad na izložbi *Tajne šivanih brodova antičke luke u Zatonu kod Nina – Pregled istraživanja i dosadašnji rezultati*: pregledavanje dokumenata u muzejskoj arhivi, pisanje teksta kataloga izložbe, grafička priprema panoa i deplijana, izrada okvira 4 × 3 m za izložbeni primjerak dijela brodske konstrukcije, priprema izrade drvenog kita oplate šivanog broda u suradnji s muzejskom pedagoginjom Jelenom Vekić Bašić i Nikolom Budimirom (Dušanka Romanović).

Za potrebe gostovanje izložbe *Čovjek i more – Ribolov u antici kroz fundus Arheološkog muzeja Zadar* u Muzeju općine Jelsa u izložbenom prostoru Ribarskog muzeja u Vrboskoj napravljena je nova grafička priprema panoa (Dušanka Romanović).

6.2. Identifikacija / Determinacija građe

Rad na građi za potrebe članka *Istočna terra sigillata B iz antičke luke u Zatonu kraj Nina za Diadoru 35* (Dino Taras).

6.3. Revizija

Komisija za reviziju (D. Romanović, N. Čondić, M. Dadić, R. Maršić, D. Taras, V. Kusik) nastavila je svoj rad. Održan je 1 sastanak.

6.4. Ekspertize

Dušanka Romanović sa Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu preuzela analizirane uzorke drva za ksilologiju (vrsta drva) treće serilije iz antičke luke u Zatonu.

Vladimir Kusik obavio ekspertizu predmeta iz privatnog vlasništva u Islamu Latinskom, općina Posedarje.

U okviru suradnje AMZD i Instituta za antropologiju u Zagrebu, dr. Mario Novak preuzeo je ljudske skeletne ostatke – ukope iz liburnskih grobova s nalazišta Cvijina gradina, Vrsi – Kosa kod Mula, Nin – Rašnovac, VE Kruševo, Nadin, Nin – tombe, Nin – Solana, Nin – Ždrijac i Vir – Virić, radi provođenja ¹⁴C datacije, analize drevne DNK i analize stabilnih izotopa.

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Tijekom 2021. godine riješeno je 17 zahtjeva za uvid i korištenje dokumentacije, fotodokumentacije i arheološkog materijala.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Viša knjižničarka Marina Maruna sudjelovala je na:

- skupu *17. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica*, Lovran 2. listopada 2021., s posterom *Aktivnost Knjižnice Arheološkoga muzeja Zadar u digitalnom okružju: primjer uključivanja Knjižnice u program Zadar čita 2021.*
- 1. međunarodnoj konferenciji DARIAH-HR-a *Digital Humanities & Heritage*, Sveučilište u Zadru, Zadar 13. do 15. listopada 2021. (online Zoom platforma bez izlaganja)
- 16. međunarodnom stručnom skupu *Knjižnica – središte znanja i zabave*, Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“, Karlovac 28. listopada 2021. (online Zoom platforma bez izlaganja)

- 18. konferenciji Bibliotekarskog društva Srbije *Posle 2020: nove prilike i perspektive*, Kragujevac 14. do 16. prosinca 2021. (online Zoom platforma bez izlaganja)

Viša kustosica Dušanka Romanović sudjelovala je na:

- 16. međunarodnom simpoziju arheologije broda *ISBSA 16 (16th International Symposium on Boat and Ship Archaeology)*, Zadar 26. rujna do 1. listopada 2021., s predavanjem *Reinterpretation of the third sewn boat from the ancient port of Zaton in the vicinity of ancient Nin (Aenona), Croatia*
- znanstvenom skupu HAD 2021 *Salona između Sredozemlja i Panonije*, Solin 11. do 15. listopada 2021. (bez izlaganja).

Viši kustos Dino Taras sudjelovao je na:

- 16. međunarodnom simpoziju arheologije broda *ISBSA 16 (16th International Symposium on Boat and Ship Archaeology)*, Zadar 26. rujna do 1. listopada 2021., s posterom na temu *18th-century shipwreck in the St. Nicholas' bay, island of Pag* (koautorstvo s Ines Šelendić).

Muzejska savjetnica Kornelija Giunio sudjelovala je na:

- virtualnom skupu *Medicinski instrumenti nekada i sada* povodom obilježavanja Dana primalja 5. svibnja 2021., s predavanjem pod naslovom *Rimski medicinski instrumenti iz fundusa Arheološkog muzeja Zadar*.

Viša kustosica Natalija Čondić sudjelovala je na:

- znanstvenom kolokviju *Arheologija pećina na zadarskom području – recentna istraživanja* u organizaciji HAZU Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, Zadar 16. i 17. rujna 2021., s predavanjem na temu *Istraživanja Velike pećine u Kličevici, Rašević kod Benkovca* (koautori I. Karavanić, N. Vukosavljević).

Kustosica Morana Vuković sudjelovala je na:

- znanstvenom kolokviju *Arheologija pećina na zadarskom području – recentna istraživanja* u organizaciji HAZU Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, Zadar 16. i 17. rujna 2021. (bez izlaganja).
- manifestaciji *Halštatski dani u Zadru – elite željeznog doba*, Zadar 6. listopada 2021., s predavanjem na temu *Starije željezno doba na južnom Velebitu u svjetlu novih istraživanja Arheološkog muzeja Zadar*.
- okruglom stolu *Predstavljanje rezultata analiza i istraživanja provedenih u sklopu projekta PASTLIVES*, 11. ožujka 2021. (online – pasivni sudionik).

- dioničkim radionicama izrade Plana upravljanja za Nacionalni park Paklenica, Starigrad Paklenica, NP Paklenica, 28. listopada 2021. (aktivni sudionik).
- dioničkim radionicama izrade Plana upravljanja za Park prirode Velebit, 25. veljače i 4. studenoga 2021. (online – aktivni sudionik).

Kustos Vladimir Kusik sudjelovao je na:

- znanstvenom skupu HAD 2021 *Salona između Sredozemlja i Panonije*, Solin 11. do 15. listopada 2021. (bez izlaganja).

Muzejska pedagoginja Jelena Vekić Bašić sudjelovala je na:

- međunarodnoj konferenciji *Museums and Social Responsibility: Participation, Networking and Partnerships*, 23. do 24. ožujka 2021., koja je održana online (bez izlaganja).
- međunarodnoj konferenciji *Hands On! Conference 2021: Hands On – into the future*, 9. do 12. studenoga 2021., koja je održana online (bez izlaganja).

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Vladimir Kusik, *Aenona (Nin)*, u: *The Roman Emperors and Danube Wine Route for You*, Vol. 2, M. Werner (ur.), Belgrade 2021, 164–169.

Josipa Lovrić, *Konzervacija antičkog broda iz Zatona*, *Diadora* 35, Zadar 2021, 241–254.

Martina Rajzl, *Konzervatorsko-restauratorski radovi na keramičkoj amfori s natpisom Felix Arba*, *Diadora* 35, Zadar 2021, 273–282.

Rad na katalogu i izložbi *Tajne šivanih brodova antičke luke u Zatonu kod Nina: Pregled istraživanja i dosadašnji rezultati*, autorice Dušanke Romanović – crteži (Ivan Čondić).

Timka Alihodžić, Lucija Drašković, *Ispričat ću ti priču* katalog izložbe koji je printan i za slabovidne osobe (Brailleovo pismo) u suradnji Arheološki muzej Zadar, OJU „Muzeji“ Kotor i JU Muzeji i galerije Budve.

Jelena Vekić Bašić, *VRuM*, Zbornik radova 11. skupa muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem, u tisku.

6.8. Stručno usavršavanje

Viša knjižničarka Marina Maruna sudjelovala je na:

- webinarima u organizaciji Centra za stalno stručno usavršavanje (NSK, Zagreb): *Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: knjige i druga omeđena tekstualna građa* / Elija

Ekinović Micak (19. listopada 2021.); *Osnove preventivne zaštite knjižnične građe* / Gabriela Aleksić (26. listopada 2021.); *Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: glazbena, filmska i videograđa* / Vikica Semenski i Andrea Šušnjar (3. studenoga 2021.); *Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: objekti kulturne i prirodne baštine* / Jelena Balog Vojak (22. studenoga 2021.); *Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: stara i rijetka tiskana i rukopisna građa* / Marijana Tomić (30. studenoga 2021.); *Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: nadzor nad imenima i nazivljem* / Elija Ekinović Micak (13. prosinca 2021.)

- online radionici *Kako postati vidljiv(iji) – promidžba i marketing muzejskih publikacija*, u organizaciji MDC-a, 5. studenoga 2021.

Viša kustosica Dušanka Romanović sudjelovala je na:

- radionici *Valorizacija podvodne kulturne baštine u kontekstu razvoja ronilačkog turizma* u sklopu projekta WRECKS4ALL – Zaštita podvodnog nasljeđa kroz digitalizaciju i valorizaciju kao novi oblik turističke ponude, INTERREG IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2014. – 2020., Split 6. srpnja 2021. Radionicu je vodila Tea Katunarić Kirjakov.

Voditeljica odnosa s javnošću AMZd Marina Brkić sudjelovala je na:

- radionici *Kulturni i kreativni turizam* u sklopu projekta Centar za održivi aktivni turizam JU Park prirode Vransko jezero. Radionica se održala od 4. do 5. ožujka 2021. godine u prostorijama Poduzetničkog inkubatora u Biogradu na Moru.

Muzejska pedagoginja Jelena Vekić Bašić sudjelovala je na:

- radionici *Kulturni i kreativni turizam* koja se, u organizaciji Javne ustanove Park prirode Vransko jezero, održala u Biogradu na Moru, 4. ožujka 2021.
- online edukaciji o dostupnosti i prilagodbi muzejskog sadržaja osobama s invaliditetom, u organizaciji Muzeja suvremene umjetnosti, 13. svibnja 2021.
- online predavanju *Poučavanje za kreativnost u muzejskom okruženju*, doc. dr. sc. Rosanda Pahljina – Reinić, u organizaciji Sekcije za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju Hrvatskog muzejskog društva, 10. prosinca 2021.
- webinaru *The Year In Digital Innovations: From NFTs To Creative Tech*, online, 15. prosinca 2021.

Kustos Vladimir Kusik sudjelovao je na:

- online edukaciji *Web of Science Open House Session* u organizaciji tvrtke *Clarivate*, 29. rujna 2021.

Kustosica Majda Dadić napredovala je u zvanje višeg kustosa.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Viša knjižničarka Marina Maruna organizirala je i provela mentorstvo pri obavljanju studentske prakse studentima Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru.

Viša knjižničarka Marina Maruna organizirala je i provela mentorstvo pri obavljanju pripravništva u Knjižnici Muzeja antičkog stakla u Zadru.

Voditeljica Odjela za marketing i odnose s javnošću Marina Brkić bila je koordinator stručne prakse za 4 studenta sveučilišnog preddiplomskog studija Kulture i turizma s Odjela za turizam i komunikacijske znanosti Sveučilišta u Zadru. Studenti su odradili stručnu studentsku praksu u trajanju od šest tjedna u Arheološkom muzeju Zadar.

Konzervatorica-restauratorica Martina Rajzl provela je praksu studentici Odjela za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zadru.

Tijekom godine muzejska pedagoginja Jelena Vekić Bašić ostvarila je konzultacije za studenticu.

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

Ravnatelj Jakov Vučić, bio je odgovorni urednik muzejskog glasila *Diadora* 35 za 2021. godinu.

Djelatnici Muzeja Natalija Čondić, Kornelija Giunio, Vladimir Kusik, Josipa Lovrić, Marina Maruna i Dušanka Romanović članovi su Uredničkog odbora muzejskog glasila *Diadora* 35 za 2021. godinu.

Djelatnici Muzeja Dušanka Romanović, Dino Taras, Vladimir Kusik, Martina Rajzl i Marina Maruna te pripravnice Biljana Burazer i Noemi Monteduro obavljali su posao korekture na pripremi 35. sveska časopisa *Diadora* za 2021. godinu.

Kustosica Morana Vuković obavljala je posao izvršne urednice muzejskog glasila *Diadora* 35 za 2021. godinu. Časopis sadrži dvanaest (12) radova šesnaestero (16) autora na 296 stranica. Tijekom studenoga 2021. časopis je izašao u tiskanom i online (portal Hrčak) izdanju, a predstavljen je 2. prosinca 2021.

Viši dokumentarist Ivan Čondić obavljao je poslove tehničkog urednika muzejskog glasila *Diadora* 35 za 2021. godinu.

Viša knjižničarka Marina Maruna sudjelovala u uređivačkim poslovima muzejskog glasila *Diadora* i ostalim publikacijama AMZd: izrada UDK oznaka za časopis *Diadora* sv. 35 (2021), unos radova časopisa *Diadora* sv. 35 (2021) na portal Hrčak te evidencija korištenja ISBN brojeva i pomoć u popunjavanju CIP upitnika za nova izdanja AMZd (suradnja s autorima). Suradnja s Hrvatskim arhivom weba (NSK, Zagreb) radi arhiviranja časopisa *Diadora* (sv. 35).

Održana su tri sastanka uredništva časopisa *Diadora*.

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

Jelena Vekić Bašić članica je Sekcije za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju HMD-a.

Jelena Vekić Bašić je vanjska članica Povjerenstva za kvalitetu Odjela za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zadru.

Marina Maruna aktivna je članica Društva knjižničara Zadar i Komisije za muzejske i galerijske knjižnice.

6.12. Informatički poslovi muzeja

Marina Brkić sustavno je radila na vođenju društvenih mreža Arheološkog muzeja Zadar (Facebook, Instagram).

Djelatnici muzeja su tijekom godine za potrebe društvenih mreža priredili kratke objave i fotografije.

Ivan Čondić je sustavno radio na pripremama za izradu web stranice muzeja.

6.13. Ostalo

Kustosica Majda Dadić započela je suradnju s dr.sc. Marijom Kolegom, voditeljicom arheoloških istraživanja od 1995. do 2005. koja su se odvijala u sklopu današnje župne crkve sv. Asela u Ninu pri stručnoj obradi arheološke građe i dokumentacije sa navedenog položaja u Ninu.

Tijekom 2021. godine Natalija Čondić bila je mentorica Biljani Burazer, pripravnici za radno mjesto muzejskog kustosa. Program pripravničkog staža obuhvaćao je temeljne djelatnosti koje Muzej obavlja kao kao kulturna ustanova: skupljanje, čuvanje i istraživanje kulturnih dobara, njihovu stručnu i znanstvena obradu, izradu muzejske dokumentacije te predočavanje muzejske građe javnosti putem izložbi i stručnih vodstava.

7. ZNANSTVENI RAD

7.1. Tema i nositelj projekta

Kornelija Giunio suradnica je na znanstvenom projektu *Između bogova i ljudi – Kultovi i stanovništvo rimske Dalmacije prema zavjetnim natpisima*, kojeg je voditelj dr.sc. Ljubica Perinić s Odsjeka za arheologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Natalija Čondić suradnica je na projektu *Posljednji neandertalci na razmeđu srednje Europe i Mediterana* kojeg je voditelj dr.sc. Ivor Karavanić s Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

7.2. Publicirani radovi

Dino Taras, *Novi antički nalazi iz rijeke Neretve na području Komina*, Diadora 35, Zadar 2021, 171–194.

Ines Šelendić, Dino Taras, *Istočna terra sigillata B iz antičke luke u Zatonu kraj Nina*, Diadora 35, Zadar 2021, 49–106.

Barbara Kriletić, Morana Vuković, Mario Carić, *A case of bipartite patella and vastus notch from Kneževići hillfort – Malo Libinje, Croatia*, Journal of Bioanthropology, 1/2021

<https://inantro.hr/journal-of-bioanthropology/a-case-of-bipartite-patella-and-vastus-notch-from-knezevici-hillfort-malo-libinje-croatia/>

Nick Patterson, Michael Isakov, Thomas Booth *et al.*, Large-scale migration into Britain during the Middle to Late Bronze Age, Nature 601, 588–594.

<https://doi.org/10.1038/s41586-021-04287-4>

7.3. Znanstveno usavršavanje (magisterij, doktorat)

Dušanka Romanović upisala 1. semestar poslijediplomskog studija *Arheologija istočnog Jadrana* pri Sveučilištu u Zadru.

Vladimir Kusik upisao 1. semestar poslijediplomskog studija Arheologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Dino Taras upisao 4. semestar poslijediplomskog studija *Arheologija istočnog Jadrana* pri Sveučilištu u Zadru.

Morana Vuković je tijekom 2021. radila na izradi doktorskog rada naslova *Liburnska keramika s prostora južne Liburnije*.

8. STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI I SEMINARI U ORGANIZACIJI I SUORGANIZACIJI MUZEJA

8.1. Znanstveni skupovi

Djelatnici Muzeja Dušanka Romanović, Dino Taras i Mario Radaljčić članovi su organizacijskog odbora međunarodne konferencije o brodovima i brodogradnji *ISBSA 16* (Sailing through History, Reading the Past – Imagining the Future). ISBSA konferencija međunarodni je skup posvećen arheologiji broda koji se održava svake treće godine, a u Zadru je održan od 26. rujna do 1. listopada 2021. godine, organiziran u suradnji Sveučilišta u Zadru, Međunarodnog centra za podvodnu arheologiju u Zadru, Arheološkog muzeja Zadar, Muzeja antičkog stakla u Zadru i općine Zadar. Za potrebe izrade suvenira/poklona sudionicima kongresa u obliku jantarne lađice koja je dio stalnog postava AMZD-a od Konzervatorskog ureda Zadar ishodovana je dozvola za njegovu izradu. Suvenir/poklon je izradila Julijana Rodić Ozimec – JoR art.

8.2. Stručni skupovi

Naziv skupa: **Halštatski dani u Zadru – elite željeznoga doba**

Tema: Halštatski dani u Zadru – elite željeznog doba manifestacija je međunarodnog karaktera kojoj je bio cilj prezentirati starije željezno doba kontinentalnog dijela Hrvatske, Slovenije i Bosne i Hercegovine, ali i zadarskog područja.

Vrijeme održavanja: 6. do 8. listopada 2021.

Mjesto održavanja: Arheološki muzej Zadar i Međunarodni centar za podvodnu arheologiju te arheološki lokalitet Gradina Kneževići na južnom Velebitu

Kratki opis: Manifestaciju je organizirao Arheološki muzej Zadar u suradnji s Arheološkim muzejom u Zagrebu, Sveučilištem u Zagrebu, Dolenjskim muzejom iz Novog Mesta u Sloveniji, Zemaljskim muzejom Bosne i Hercegovine iz Sarajeva, Sveučilištom u Zadru, Međunarodnim centrom za podvodnu arheologiju. Tijekom tri dana održale su se različite aktivnosti:

- otvorena je izložba *Braća po oružju* autora Boruta Križa i Hrvoja Potrebiće
- održano je osam stručno-znanstvenih predavanja na temu starijeg željeznog doba na području kontinentalne i primorske Hrvatske, Slovenije i Bosne i Hercegovine te popularno-znanstvenih gdje su se predstavili rezultati Interreg projekta Irone Age Danube te odnos čovjeka i pčela kroz povijest

(Borut Križ – DM/SLO, Hrvoje Potrebića – FFZg, Andrijana Pravidur – ZMBiH, Martina Čelhar – UNIZd, Morana Vuković – AMZd, Jacqueline Balen – AMZ, Janja Filipi – UNIZd)

- održane su tri radionice: Arheološka izrada tkanine (Julija Fileš Kramberger – FFZg), otiskivanje željeznodobnih motiva na platno (Martina Rajzl i Morana Vuković – AMZd) te Halštatska kuhinja (Krčma Stari fenjeri – PŽ).
- održana je prezentacija o izradi piva kroz prošlost (Zadružna pivovara Brlog – ZD)
- organiziran je stručni izlet na lokalitet Gradina Kneževići na južnom Velebitu (Morana Vuković – AMZd)
- sudjelovanje u organizaciji i promidžbi manifestacija (Marina Brkić i Donata Smokrović)

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Tijekom godine djelatnici Arheološkog muzeja Zadar s vanjskim suradnicima realizirali su četiri (4) nove izložbe. Izložbe koje je ranije realizirao Arheološki muzej Zadar ostvarile su tijekom godine osam (8) gostovanja u drugim muzejima i institucijama, dok je Arheološki muzej ugostio šest (6) izložbi.

Izložbe Arheološkog muzeja Zadar tijekom 2021. godine:

Naziv izložbe: **Ahilej – junak Trojanskog rata**

Mjesto održavanja i prostor: Zadar, Arheološki muzej Zadar

Vrijeme trajanja: 26. ožujka do 30. travnja 2021.

Autori stručne koncepcije: Marina Maruna (Arheološki muzej Zadar), Ana Gambiraža (Klasična gimnazija Ivana Pavla II, Zadar)

Autori likovnog postava: Marina Maruna, Ana Gambiraža

Opseg: 1 vitrina (6 publikacija), 2 panoa

Vrsta: povijesna, tuzemna, edukativna, samostalna, pokretna

Tema: Izložba je organizirana u sklopu manifestacije Zadar čita 2021. kojoj je tema bila „Zašto je dobro čitati bajke“? Uz povijesni prikaz razvoja grčke književnosti izloženi su i pojedini primjerci Homerova epa *Ilijada* koji se čuvaju u fondu knjižnice Arheološkoga muzeja Zadar. Osim toga, na izložbi su zastupljeni crteži, radovi učenika Klasične gimnazije Ivana Pavla II, Zadar koji prikazuju junaka Ahileja u posljednjim danima Trojanskoga rata.

Korisnici: stručna i šira javnost

Naziv izložbe: **Nin i novac: povijest kroz numizmatičke nalaze iz Nina od antike do novog vijeka**

Mjesto održavanja i prostor: Zadar, Arheološki muzej Zadar

Vrijeme trajanja: 1. srpnja do 1. rujna 2021.

Autor stručne koncepcije: Vladimir Kusik

Autori likovnog postava: Vladimir Kusik

Opseg: arheološka građa u tri vitrine i 8 izložbenih plakata, ukupno 63 eksponata, rekviziti

Vrsta: arheološka

Tema: Iako je novac jedan od najmanjih arheoloških nalaza, pruža veliku količinu informacija o raznim aspektima ljudskog života i time uvelike nadilazi svoje isključivo ekonomske funkcije. Tema izložbe *Nin i novac: povijest kroz numizmatičke nalaze iz Nina od antike do novog vijeka* jest novac u širem smislu, obrađen kroz numizmatičke nalaze iz Nina. U svrhu postavljanja te opširne tematike u povijesni kontekst, donosi se pregled glavnih odlika novčanih sustava kojima pripada novac zastupljen u izložbi. Izložbu prati dvojezični katalog na 96 stranica i povodom postavljanja izložbe u Zadru tiskan je deplijan na engleskom jeziku.

Korisnici: lokalno stanovništvo, stručna i šira javnost

Naziv izložbe: **110 godina od Starinarske zbirke u crkvi sv. Križa u Ninu i 60 godina od prvog stalnog postava u Područnoj zbirci u Ninu**

Mjesto održavanja i prostor: Nin, crkva sv. Križa

Vrijeme trajanja: 21. lipnja 2021.

Autori stručne koncepcije: Majda Dadić i Vladimir Kusik

Opseg: 2 plakata s tekstovima i slikovnim priložima

Vrsta: povijesna, edukativna, informativna

Tema: Izložba je prvi put organizirana i postavljena 2020. uz program Noći muzeja čija je tema bila „Velike obljetnice hrvatskih muzeja“.

Korisnici: posjetitelji manifestacije „Festival Sunca i svjetlosti u crkvi sv. Križa“ u organizaciji Turističke zajednice Grada Nina

Naziv izložbe: **Pokaži mi iz čega jedeš i otkrit ću tko si**

Mjesto održavanja i prostor: Nin, galerijski prostor Muzeja ninskih starina

Vrijeme trajanja: 8. studenoga 2021. do 1. travnja 2022.

Autor(i) stručne koncepcije: Natalija Čondić, Kornelija Giunio, Dušanka Romanović, Vladimir Kusik, Jakov Vučić, Majda Dadić i Jelena Vekić Bašić; stručni suradnici: Timka Alihodžić i Dino Taras

Autor(i) likovnog postava: Jelena Vekić Bašić; stručna pomoć pri postavljanju izložbe Majda Dadić i Vladimir Kusik; informatička podrška Neven Vlakić

Opseg: 3 vitrine s arheološkom građom i 4 idejne rekonstrukcije; legende A3 i A4 formata; televizor s fotografijama građe – izbor. Za novovjekovnu rekonstrukciju pripremljeni su, u kuhinji Drage Drmića, po recepturi Jerolima Vidulića ravioli s kupusom i začim od gorušice. Jela su se mogla kušati.

Vrsta: arheološka, tuzemna, edukativna, skupna, pokretna

Tema: Izložba je prvi put otvorena 2019. godine. Ovo je njeno drugo predstavljanje javnosti.

Korisnici: posjetitelji muzeja, djeca

Gostovanja izložbi Arheološkog muzeja Zadar tijekom 2021. godine:

Izložba *Pogrebni obredi i običaji staroga Rima* (autorice Timka Alihodžić i Kornelija Giunio) gostovala je tijekom 2021. godine u sljedećim ustanovama:

- Arheološki muzej Istre u Puli, 15. rujna do 21. studenoga 2021.

Izložba *Ispričat ću ti priču* (autorica Timka Alihodžić) gostovala je tijekom 2021. godine u sljedećim ustanovama:

- OJU „Muzeji“, Galerija Pima, kotor (Crna Gora), 16. rujna do 16. listopada 2021.
- JU Muzeji i galerije Budve; Muzej grada Budve (Crna Gora), 20. listopada do 5. prosinca 2021.
- Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja u Rijeci, 8. srpnja do 14. rujna 2021.

Izložba *Čovjek i more – Ribolov u antici kroz fundus Arheološkog muzeja Zadar* (autorica Dušanka Romanović) gostovala je tijekom 2021. godine u sljedećim ustanovama:

- Muzej grada Kaštela u Kaštel Lukšiću, 29. siječnja do 26. veljače 2021.
- Muzej vučedolske kulture u Vukovaru, 16. travnja do 20. lipnja 2021.
- Muzej općine Jelsa u izložbenom prostoru Ribarskog muzeja u Vrboskoj, 13. srpnja do 11. kolovoza 2021.

Izložba *Potopljeni grebeni* (autori Dino Taras, Dušanka Romanović i Marija Ivić) gostovala je tijekom 2021. godine u sljedećim ustanovama:

- Arheološki muzej Naronu u Vidu kod Metkovića, 20. kolovoza do 20. listopada 2021.

Ostale gostujuće izložbe u Arheološkom muzeju Zadar tijekom 2021. godine:

- Od 22. svibnja do 1. srpnja u crkvi sv. Donata gostovala je izložba *dono dare*. Izložba je zamišljena kao “zaokret” (τρόπος) slici, odnosno čovjeku, ona je obvezujući donum (dar) u “siromašnom vremenu” (Rilke) koji znanstveno-umjetničkim jezikom ulazi u dijalog s “duplim prezentom” (dijakronijskim i sinkronijskim) Crkve sv. Donata i “plemenitoga grada” Zadra, “jer to mjesto za dar bi dano” (usp. Zoranić). Sudionici izložbe su profesori Likovne akademije Sveučilišta Jana Długosza iz Čestohove. Koncept izložbe: Božo Raič. Koordinacija oko postavljanja i promidžba izložbe, Marina Brkić i Donata Smokrović.
- Od 12. do 21. studenoga 2021. u crkvi sv. Donata održala se izložba fotografija pod nazivom *Sfingina sjećanja* autora Aleksandra Bonačića. Grad Zadar u povodu obilježavanja Dana Grada Zadra i blagdana sv. Krševana, a u suradnji s Arheološkim muzejom Zadar priredio je ovu izložbu kojom se kroz fotografski ciklus reinterpretera vrijeme kada je nastala zadarska sfinga te legende vezane uz nju. Najpoznatija ostavština zadarskog konzervatora i umjetnika Giovannija Smiricha danas je sasvim sigurno skulptura sfinge, koja unatoč tome nije zasebno analizirana kao umjetničko djelo. Ostala je po strani povijesno-umjetničkog diskursa iako predstavlja iznimno kvalitetan i rijedak primjer u svom žanru. Oduvijek se ovoj skulpturi pristupa kao zagonetki, a Bonačić se ovoj praksi priključuje kroz fotografsku refleksiju o sfinginim sjećanjima. Zanimljiva okolnost ove izložbe je što je postavljena o skoroj 180. obljetnici Smirichevog rođenja (1842. – 2022.), a postavljena je upravo u crkvi sv. Donata, mjestu gdje je on sam postavio temelje muzejske djelatnosti u Zadru. Koordinacija oko postavljanja i promidžbe izložbe, Marina Brkić.
- I ove godine svaku večer iza 21 sat u crkvi sv. Donata održavala se multimedijalna izložba pod nazivom *Starohrvatska baština u novome svjetlu* koja obogaćuje kulturnu i turističku ponudu ne samo Arheološkog muzeja Zadar već i grada Zadra tijekom ljetnih mjeseci. Izložba je nastala suradnjom Arheološkog muzeja Zadar s poznatim hrvatskim svjetlosnim umjetnicima Gordanom i Zorislavom Šojat, uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Izložba se održala od 15. kolovoza do 15. rujna 2021. Koordinacija oko organizacije održavanja i promidžba izložbe, Marina Brkić i Donata Smokrović.
- Od 18. kolovoza do 17. rujna 2021. u Arheološkom muzeju Zadar gostovala je izložba japanske keramike *Yakishime – metamorfoza zemlje*. Otvorenje izložbe bilo je zatvoreno za javnost i

organizirano je samo za predstavnike medija. Izložba je realizirana u suradnji Arheološkog muzeja Zadar, Grada Zadra, Veleposlanstva Japana i Japanske fondacije. Koordinacija oko postavljanja i promidžba izložbe, Morana Vuković i Marina Brkić.

- Od 8. srpnja do 8. rujna 2021. u Arheološkom muzeju Zadar – Odjel „Muzej ninskih starina“ u Ninu gostovala je izložba Muzeja vučedolske kulture *Astralni simbolizam u vučedolskoj kulturi*. Autori izložbe su Aleksandar Durman, Mirela Hutinec i Darko Puharić. U vremenu između 3000. – 2600. prije Krista desnu je dunavsku obalu, krajnjeg istoka Hrvatske, zaposjela indoeuropska populacija koju znamo kao vučedolska kultura. Vučedolci su poznavali čak šest zvijezda noćnoga neba po kojima su se orijentirali u vremenu i na osnovi kojih su ustanovili najstariji indoeuropski kalendar. Dugogodišnji istraživač Vučedola i suautor stalnog postava Muzeja, prof. dr. sc. Aleksandar Durman upravo je s jedne posude iščitao astralne simbole i interpretirao ih kao zvijezda koja se pojavljuju na noćnom nebu u određeno doba godine. Izložbom su na suvremen i zanimljiv način interpretirani astralni simboli na vučedolskoj keramici. Posjetiteljima je približena tema arheologije i astronomije. Izložba prezentira prvo piktografsko pismo kojim su se služili Vučedolci, a koje je prof. dr. sc. Durman iščitao s bogato dekoriranih keramičkih posuda.

- Od 6. listopada 2021. do 21. veljače 2022. u Arheološkom muzeju Zadar gostovala je izložba *Braća po oružju* autora Boruta Križa i Hrvoja Potrebića, u okviru manifestacije Halštatski dani u Zadru – elite željeznog doba. Koordinacija oko postavljanja izložbe, Morana Vuković.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

Kroz 2021. godinu, Arheološki muzej je priredio jednu publikaciju iz serije *Katalozi i monografije*:

- Dušanka Romanović, *Tajne šivanih brodova antičke luke u Zatonu kod Nina: Pregled istraživanja i dosadašnji rezultati*, *Katalozi i monografije* 39.

Kroz tekuću godinu tiskan je časopis *Diadora* sv. 35 (2021).

Kroz 2021. godinu, Arheološki muzej priredio je dva deplijana uz prateću izložbu:

- Vladimir Kusik, *Nin and Money: History from Antiquity to Modern Age, as Seen Through Coins Found in Nin*, deplijan izložbe.

- Dušanka Romanović, *Tajne šivanih brodova antičke luke u Zatonu kod Nina: Pregled istraživanja i dosadašnji rezultati*, deplijan izložbe.

10.2. Audiovizualna građa

Vremena krize: komunikacija, zdravlje i potresi u prošlosti – dokumentarni videoprilog, autor Vladimir Kusik, objavljen povodom manifestacije *Noć muzeja* 29. siječnja 2021. na Facebook stranici Arheološkog muzeja Zadar

Dostupno na poveznicama: <https://www.youtube.com/watch?v=99zFja2woPQ&t=526s>
<https://hr-hr.facebook.com/amzd.hr/videos/vremena-krize-komunikacija-zdravlje-i-potresi-u-pro%C5%A1losti-vladimir-kusik/898815437603754>

Čovjek i more – Ribolov u antici kroz fundus Arheološkog muzeja Zadar – za potrebe manifestacije *Noć muzeja* tijekom gostovanja izložbe u Muzeju grada Kaštela u Kaštel Lukšiću viša kustosica Dušanka Romanović snimila je kratki video prilog virtualnog vodstva kroz izložbu koji je uploadan na Youtube kanal Muzeja grada Kaštela

Dostupno na poveznici: <https://www.youtube.com/watch?v=cV3wela8VF0>

Budite s nama u prvoj Digitalnoj Noći muzeja – Marina Brkić i Alba Digital.

<https://hr-hr.facebook.com/amzd.hr/videos/budite-s-nama-u-prvoj-digitalnoj-no%C4%87i-muzeja/239000104444400>

Bolesti zbog kojih se mijenjao svijet. Epidemije i pandemije kroz povijest – u programu *Noći muzeja*, Kornelija Giunio priredila je i snimila predavanje.

Dostupno na poveznici: <https://www.youtube.com/watch?v=MdrDNnwIjCg>

Pozivnica za istraživanje: ciborij prokonzula Grgura – Vedran Kundić i Jelena Vekić Bašić u programu *Noći muzeja*.

Dostupno na poveznici: <https://www.youtube.com/watch?v=af6nKyMrAV4>

Upotreba 3D dokumentacije u promociji kulturne baštine – Tea Katunarić Kirjakov (Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu), Eduard Visković (Kantharos d.o.o. Hvar) i Dušanka Romanović u programu *Noći muzeja*.

Dostupno na poveznicama: <https://www.youtube.com/watch?v=NnCN09tDPBA>

<https://hr-hr.facebook.com/amzd.hr/videos/upotreba-3d-dokumentacije-u-promociji-kulturne-ba%C5%A1tine-tea-katunari%C4%87-kirjakov-ed/265505868338239>

Priče iz muzeja – Cvita Raspović i Jelena Vekić Bašić, u suradnji s akademikom Lukom Paljetkom u programu *Noći muzeja*.

Dostupno na poveznicama: https://www.youtube.com/watch?v=_mG0cR3mDu4

<https://hr-hr.facebook.com/amzd.hr/videos/pri%C4%8De-iz-muzeja-cvita-raspovi%C4%87-i-jelena-veki%C4%87-ba%C5%A1i%C4%87/3862836750435536>

Sveti Donat: rotonda Sv. Trojstva u Zadru – Pavuša Vežić u programu Noći muzeja.

Dostupno na poveznici: https://www.youtube.com/watch?v=pIVAGGWBS_0

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Tijekom 2021. u Arheološkome muzeju Zadar uključujući i Odjel „Muzej ninskih starina“ realizirano je ukupno 20 vodstava po stalnom postavu i povremenim izložbama. Vodstva su realizirali muzejski djelatnici i muzejski umirovljenici. Vodstva za vrtiće, škole, studente, građanstvo i specijalna vodstva realizirana su na hrvatskom i engleskom jeziku. U koordinaciji vodstava tijekom godine sudjeluju tri muzejska odjela: Odjel Muzej ninskih starina, Odjel za marketing i odnose s javnošću i Pedagoško-andragoški odjel.

U programu Noći muzeja 2021. javnosti je prvi put prikazana snimka stručnog vodstva prof. dr.sc. Pavuše Vežića, *Sveti Donat: rotonda Sv. Trojstva u Zadru*, koje je u organizaciji AMZd snimljeno 2019. godine.

Viša knjižničarka Marina Maruna održala je stručno vodstvo po Knjižnici AMZd studentima 1. godine preddiplomskog studija Odjela za arheologiju Sveučilišta u Zadru i studentima Odjela za kulturu i turizam Sveučilišta u Zadru.

Viši kustos Dino Taras održao je stručno vodstvo na engleskom jeziku po stalnom postavu muzeja za 22 sudionika međunarodne konferencije ISBSA 16.

Kustosica Morana Vuković vodila je predstavnika japanske ambasade, pročelnice Odjela za kulturu i šport Grada Zadra i pročelnika Upravnog odjela za obrazovanje, kulturu i šport Zadarske županije po stalnom postavu Arheološkog muzeja Zadar i postavu gostujuće izložbe *Yakishime – metamorfoza zemlje*.

11.2. Predavanja

18. svibnja 2021.

U sklopu programa obilježavanja Međunarodnog dana muzeja u Arheološkom muzeju Zadar održano je predavanje *Rimska oslikana žbuka – freska iz zadarskog Varoša: status questionis*.

Predavanje su održale konzervatorica-restauratorica Arheološkoga muzeja Zadar Martina Rajzl i

dr.sc. Josipa Baraka Perica, docentica Odjela za arheologiju Sveučilišta u Zadru (PR aktivnosti i predstavljanje predavača Marina Brkić)

13. srpnja 2021.

U sklopu gostovanja izložbe *Čovjek i more – Ribolov u antici kroz fundus Arheološkog muzeja Zadar* u Muzeju općine Jelsa viša kustosica Dušanka Romanović održala je javno predavanje na temu *Ribolov u antici* u izložbenom prostoru Ribarskog muzeja u Vrboskoj.

Povodom projekta *U potrazi za pričom (World Storytelling Day 20.3.)* u suradnji s udrugom *Manufaktura ideja* 19. ožujka 2021. u Arheološkom muzeju Zadar, Kornelija Giunio sudjelovala je u "priči" o udovici Meliji iz Zadra predavanjem pod naslovom *Melia Anniana Zadranka*.

U organizaciji Knjižnice AMZd i Klasične gimnazije Ivana Pavla II., a povodom manifestacije *Zadar čita 2021.* Kornelija Giunio sudjelovala je snimljenim predavanjem na temu *Ahilej – junak Trojanskog rata*, vezano uz jedan spomenik iz fundusa AMZd.

11.3. Radionice i igraonice

Tijekom godine Pedagoško-andragoški odjel realizirao je sljedeće radionice:

- *Igrom do znanja*, Neven Mazić, Frane Šunić i Jelena Vekić Bašić; sudionici pratitelji prve digitalne Noći muzeja. Riječ je o prvoj 3D slagalici u AMZd. Dostupno na poveznici: https://nevenmazic.com/AMZd_IgromDoZnanja/

- *Serilija – liburnski brod*, autorica Jelena Vekić Bašić; stručni suradnici Dušanka Romanović i Nikola Budimir, mag. ing. brodstrojarstva iz Rijeke. Igraonica je prvi put ove godine ostvarena povodom obilježavanja Dana Arheološkoga muzeja Zadar, a sadržajno je pratila povremenu izložbu *Tajne šivanih brodova antičke luke u Zatonu kod Nina*. Na igraonici su sudjelovala djeca iz Doma za odgoj djece i mladeži Zadar i 3 odgojno-obrazovna djelatnika Doma. Jedna igraonica je realizirana u Muzeju, a druga u Domu. Obje igraonice je vodila Jelena Vekić Bašić.

- *Igrom do znanja*, sudjelovala djeca 2a razreda OŠ Petra Preradovića Zadar u pratnji učiteljice. Igraonicu je vodila Jelena Vekić Bašić.

U sklopu manifestacije *Halštatski dani u Zadru – elite željeznog doba* održana je radionica *Otiskivanje željeznodobnih simbola/ukrasa na platno*.

11.4. Ostalo

Jelena Vekić Bašić je vodila organizaciju Noći muzeja, Međunarodnog dana muzeja te je izradila koncepciju obilježavanja Dana Arheološkoga muzeja Zadar. Za navedene programe koordinaciju s medijima vodila je Marina Brkić. U koordinaciji Međunarodnog dana muzeja sudjelovala je i Donata Smokrović.

Noć muzeja 2021. realizirana je pod naslovom *Zadaće muzeja u uvjetima kriza*. Glavni organizator manifestacije je Hrvatsko muzejsko društvo. Ovogodišnja Noć muzeja bila je i prva digitalna. Naime, zbog pandemije bolesti COVID – 19 program Noći muzeja u AMZd je bio prilagođen novim, izvanrednim okolnostima te je u potpunosti realiziran na društvenoj mreži Facebook. Koliko su to mogućnosti dopuštale, kreirali smo nove sadržaje ali i prilagodili postojeće koji do sada nisu prikazani na društvenim mrežama. Uz već navedene videopriložbe predavanja i prezentacija (*Vremena krize: komunikacija, zdravlje i potresi u prošlosti; Bolesti zbog kojih se mijenjao svijet. Epidemije i pandemije kroz povijest; Pozivnica za istraživanje: ciborij prokonzula Grgura; Upotreba 3D dokumentacije u promociji kulturne baštine; Priče iz muzeja*) po prvi put je predstavljena 3D slagalica pod nazivom *Igrom do znanja* i snimak vodstva *Sveti Donat: rotonda Sv. Trojstva u Zadru*. Odjel za marketing i odnose s javnošću je, u suradnji s autorima programa, pripremio nagradnu igru *Mi pitamo, a vi odgovarate*. Ovogodišnjem programu Arheološkoga muzeja Zadar prethodio je promidžbeni spot koji je nastao u suradnji Marine Brkić i Alba Digital.

Arheološki muzej Zadar u povodu obilježavanja Međunarodnog dana muzeja, a u suradnji s tvrtkama Arheolog d.o.o. iz Ugljana i Galo industries j.d.o.o. iz Zadra te Odjelom za arheologiju Sveučilišta u Zadru 18. i 19. svibnja priredio je predavanje *Rimska oslikana žbuka – freska iz zadarskog Varoša: status questionis*. Nakon predavanja upriličen je razgled oslikane žbuke – freske koja je na svom prvotnom, *in situ* položaju vidljiva na arheološkom nalazištu u Varošu. Ovogodišnji program obilježavanja Međunarodnog dana muzeja je, zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom, realiziran pod epidemiološkim uvjetima, koja su podrazumijevala i ograničavanje broja posjetitelja programa. Zbog povećanog interesa program se održao dva dana zaredom. Na Međunarodni dan muzeja omogućen je slobodan ulaz u Arheološki muzej Zadar i Muzej ninskih starina. Uz stalne postavbe posjetitelji su mogli razgledati i povremenu izložbu *Nin i novac: povijest kroz numizmatičke nalaze iz Nina od antike do novog vijeka* koja je postavljena u Muzeju ninskih starina. Na taj su se dan publikacije i suveniri Muzeja mogli nabaviti po sniženim cijenama.

Povodom Dana grada Zadra i blagdana sv. Krševana 24. studenoga 2021. također je bio omogućen slobodan ulaz u Arheološki muzej Zadar. Posjetitelji su imati priliku, uz stalni postav Muzeja, razgledati i povremenu izložbu *Braća po oružju*. Publikacije Arheološkoga muzeja Zadar mogle su se kupiti po sniženim cijenama (koordinacija Marina Brkić i Jelena Vekić Bašić).

Obilježavanje Dana Arheološkoga muzeja Zadar započeli smo 30. studenoga 2021. otvaranjem izložbe i predstavljanjem kataloga izložbe *Tajne šivanih brodova antičke luke u Zatonu kod Nina* autorice Dušanke Romanović. Na otvorenju izložbe i predstavljanju kataloga izložbe govorili su Jakov Vučić, Irena Radić Rossi (Sveučilište u Zadru), Dina Bušić (Grad Zadar) i Dušanka Romanović. Taj dan posjetiteljima je bio omogućen slobodan ulaz u Arheološki muzej Zadar. Uz stalni postav bilo je moguće razgledati i gostujuću izložbu *Braća po oružju*. Slobodan ulaz omogućen je i posjetiteljima Muzeja ninskih starina u Ninu tijekom kojeg je bilo moguće razgledati stalni postav i izložbu *Pokaži mi iz čega jedeš i otkrit ću tko si*. Toga dana muzejske publikacije su bile dostupne po sniženim cijenama. Program obilježavanja uključio je stručno vodstvo kroz izložbu, koje je 1. prosinca realizirala autorica izložbe, i predstavljanje 35. sveska muzejskog glasila *Diadora* a zaokružen je igraonicom *Serilija – liburnski brod*.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

Odjel za marketing i odnose s javnošću, šaljući promidžbene tekstove, obavijesti i pozivnice za razna muzejska događanja, sustavno je održavao kontakte s lokalnim i regionalnim predstavnicima sredstava javnog informiranja koji putem svojih medija prate različite muzejske aktivnosti i događanja.

25. siječnja 2021.

- Na instagram profilu Turističke zajednice grada Zadra @likezadar objavljen promo video Arheološkog muzeja Zadar koji je snimljen kao najava *Digitalne Noći muzeja*

26. siječnja 2021.

- Članak *Arheološki muzej priredio iznenađenja, priče, igre, vodstva* donosi najavu s programom AMZd povodom prve digitalne Noći muzeja, objavljen na portalu *057info.hr*
- Članak *Arheološki muzej Zadar pridružio se digitalnoj Noći muzeja*, objavljen na portalu *ezadar.net.hr*

28. siječnja 2021.

- Članci *Arheološki muzej Zadar, svjedok i sudionik mijena, u online ruhu*, objavljen na portalu zadarskilist.hr i *Arheološki muzej Zadar u Digitalnoj Noći muzeja*, objavljen na portalu ezadar.net.hr, donose najavu s programom AMZd povodom prve digitalne Noći muzeja 29. siječnja 2021.
- Intervju s Marinom Brkić *Digitalni kanali mogu olakšati komunikaciju s publikom, ali ne mogu zamijeniti dolazak u Muzej*, objavljen u *Zadarskom listu* 1. veljače 2021.
- Članak *Arheologija i povijest u suvremenom ruhu*, objavljen u *Zadarskom listu*
- Članak *Više od sto tisuća posjeta Noći muzeja*, objavljen na portalu magazin.hrt.hr 5. veljače 2021.
- Intervju s dr.sc. Kornelijom A. Giunio o bolestima koje su mijenjale svijet *Mjesto za oboljele od kuge na Ošljaku i danas zovu Lazaret*, objavljen u *Zadarskom listu* 21. ožujka 2021.
- Povodom predavanja Kornelije A. Giunio *Melia Anniana Zadranka* u *Zadarskom listu* objavljen članak *Neke osobe obilježe godinu, desetljeće, stoljeće, a neke su utkane u priču o gradu* 25. ožujka 2021.
- Članak *Arheološki muzej i Klasična gimnazija udružili snage u manifestaciji Zadar čita*, objavljen na portalu ezadar.net.hr 27. ožujka 2021.
- Članak *Ahilej – junak Trojanskoga rata u Arheološkom muzeju Zadar*, objavljen u *Zadarskom listu* 06. travnja 2021.
- Članak u *Vijestima iz Muzeja Newsletter*, broj 138, *Liber i mumija – knjiga o najpoznatijim spomenicima Arheološkoga muzeja u Zagrebu*. Autorica jednog poglavlja Kornelija Giunio. 18. svibnja 2021.
- Članak *Međunarodni dan muzeja u Arheološkom muzeju: Veliko zanimanje za predavanje Rimski slikari – freska iz zadarskog Varoša* donosi najavu s programom AMZd povodom obilježavanja Međunarodnog dana muzeja, objavljen na portalu ezadar.net.hr 19. svibnja 2021.
- Članak *Moramo probuditi svijest da živimo u gradu muzeju*, novinarka: Doris Babić; fotograf: Vedran Sitnica, objavljen na portalu zadarskilist.hr i u proširenom tiskanom izdanju u *Zadarskom listu*

20. svibnja 2021.

- Članak *Posjetite izložbu dono dare u Donatu: Gostuju umjetnici iz različitih zemalja*, objavljen na portalu ezadar.net.hr

21. svibnja 2021.

- Povodom otvorenja izložbe *dono dare* na portalu 057info.hr objavljen članak *U crkvi sv. Donata otvara se izložba*

22. svibnja 2021.

- Povodom otvorenja izložbe *dono dare* na portalu zadarski.hr objavljen članak *U sv. Donatu do 1. srpnja pogledajte radove umjetnika iz Poljske, Mađarske, Češke i BiH...*
- Povodom izložbe *dono dare* u *Zadarskom listu* objavljen članak *Zaokret slici, odnosno čovjeku*

29. lipnja 2021.

- Povodom otvorenja izložbe *Nin i novac* u Arheološkom muzeju Zadar na portalu ezadar.net.hr objavljen članak *Povijest kroz numizmatičke nalaze iz Nina od antike do novog vijeka*
- Povodom otvorenja izložbe *Nin i novac* u Arheološkom muzeju Zadar na portalu 057info.hr objavljen članak *Ljetna izložba Povijest Nina kroz nalaze Novca*

2. srpnja 2021.

- Članak *U Arheološkom muzeju Zadar otvorena izložba Nin i novac*, objavljen na portalu ezadar.net.hr
- Članak *Prva izložba Vladimira Kusika o novcu Nina do 1. rujna*, objavljen na portalu 057info.hr

17. kolovoza 2021.

- Povodom otvorenja izložbe *Yakishime* na portalu zadarski.hr objavljen članak *U Arheološkom muzeju Zadar danas je otvorena izložba japanske keramike*

18. kolovoza 2021.

- Povodom otvorenja izložbe *Yakishime* na portalu 057info.hr objavljen članak *u Arheološkom otvorena jedinstvena izložba japanske keramike*
- Povodom otvorenja izložbe *Yakishime* u *Zadarskom listu* objavljen članak *Primjeri Yakishime posuđa daju uvid u unikatni japanski senzibilitet*

16. rujna 2021.

- Povodom održavanja izložbe *Starohrvatska baština u novome svjetlu* u *Zadarskom listu* objavljen članak *Umjetnici Gordana i Zorislav Šojat u suradnji s kolegama iz davne prošlosti*

14. rujna 2021.

- Povodom otvorenja izložbe *Ispričat ću ti priču* u Kotoru na portalu *Boka News* objavljen članak *Kotor – izložba o antičkom Zadru* *Ispričat ću ti priču*
1. listopada 2021.
- Povodom održavanja manifestacije *Halštatski dani u Arheološkom muzeju Zadar* na portalu *ezadar.net.hr* objavljen članak *Halštatski dani u Zadru – elite željeznog doba u Zadru*
3. listopada 2021.
- Povodom održavanja manifestacije *Halštatski dani u Arheološkom muzeju Zadar* na portalu *057info.hr* objavljen članak *Halštatski dani u Zadru – elite željeznog doba*
7. listopada 2021.
- Povodom otvorenja izložbe *Braća po oružju* u Arheološkom muzeju Zadar u *Zadarskom listu* objavljen članak *Izložba koja vraća u vrijeme željeznog doba*
9. listopada 2021.
- Povodom manifestacije *Halštatski dani u Arheološkom muzeju Zadar* u *Zadarskom listu* objavljen članak *Halštatski dani u Zadru dokazali da arheologija može biti uzbudljiva i zanimljiva*
4. studenoga 2021.
- Članak *Izložba Pokaži mi iz čega jedeš i otkrit ću tko si*, objavljen na portalu *zadarski.slobodnadalmacija.hr*
- Članak *Arheološki muzej poziva na izložbu Pokaži mi iz čega jedeš i otkrit ću tko si*, objavljen na portalu *noviradio.hr*
- Članak *Pokaži mi iz čega jedeš i reći ću ti tko si!*, objavljen na portalu *057info*
5. studenoga 2021.
- Članak *Izložba Pokaži mi iz čega jedeš i otkrit ću tko si u Muzeju ninskih starina*, objavljen na portalu *ezadar.net.hr*
11. studenoga 2021.
- Članak *Grad Zadar u suradnji s Arheološkim muzejom priređuje izložbu Sfingina sjećanja*, objavljen na portalu *ezadar.net.hr*
- Članak *U Ninu otvorena izložba Pokaži mi iz čega jedeš i otkrit ću tko si*, objavljen na portalu *zadarskilist.hr*
12. studenoga 2021.
- Izjava Vladimira Kusika za članak u *Virskom listu*, zimsko izdanje 2022., *Mikroregija Nin – Vir–Vrsi – Privlaka*, novinar Kažimir Škrbić

26. studenoga 2021.

- Članak *Arheološki muzej Zadar poziva na obilježavanje svog dana*, objavljen na portalu *ezadar.net.hr* donosi program obilježavanja Dana AMZd
- Članak *Dan Arheološkog muzeja Zadar: izložba „Tajne šivanih brodova antičke luke u Zatonu kod Nina“*, objavljen na portalu *zadarski.slobodnadalmacija.hr* donosi program obilježavanja Dana AMZd

30. studenog 2021.

- Fotogalerija *Arheološki muzej izložba „Tajne šivanih brodova antičke luke u Zatonu kod Nina“*; fotograf: Žeminea Čotrić, objavljena na portalu *znet.hr*

1. prosinca 2021.

- Povodom otvorenja izložbe *Tajne šivanih brodova iz antičke luke u Zatonu kod Nina* u *Zadarskom listu* objavljen članak *Prikazana 3 šivana broda iz antičke luke u Zatonu*

2. prosinca 2021.

- Povodom otvorenja izložbe *Tajne šivanih brodova antičke luke u Zatonu kod Nina – Pregled istraživanja i dosadašnji rezultati* viša kustosica Dušanka Romanović napisala je kratki tekst za portal *Morski.hr* koji je objavljen na njihovim stranicama

18. prosinca 2021.

- Članak *Pluteji iz crkve sv. Nediljice sačuvani za buduće generacije*, objavljen u *Zadarskom listu*

15. prosinca 2021.

- Članak *Budućnost je ušetala u Arheološki muzej u Zadru! Pogledajte kako su studenti Geografije digitalizirali plutej iz crkve sv. Nediljice iz 11. stoljeća*, objavljen na portalu *zadarski.hr*

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama.

8. studenog 2021.

- Izjava Jelene Vekić Bašić i Drage Drmića iz Udruge *Starinar* za *Vijesti i Kulturno D Diadora TV* povodom otvaranja izložbe *Pokaži mi iz čega jedeš i otkrit ću tko si* u Muzeju ninskih starina

21. siječnja 2021.

- Povodom manifestacije *Noć muzeja* voditeljica odnosa s javnošću AMZd-a Marina Brkić sudjelovala je u emisiji o kulturi Narodnog muzeja Zadar *Muzeofonija*

26. siječnja 2021.

- Za *Vijesti HRT Radio Zadra* i *Radio 057* voditeljica odnosa s javnošću AMZd-a Marina Brkić najavila je program povodom manifestacije *Noć muzeja*
27. siječnja 2021.
- Za *Vijesti Diadora TV* voditeljica odnosa s javnošću AMZd-a Marina Brkić najavila je program povodom manifestacije *Noć muzeja*
28. siječnja 2021.
- Za HRT emisiju *Dobro jutro, Hrvatska* voditeljica odnosa s javnošću AMZd-a Marina Brkić najavila je program povodom manifestacije *Noć muzeja*
17. ožujka 2021.
- Snimanje promidžbenog filma za potrebe *Hotela Pinija* iz Petřčana, snimljeni stalni postav i lapidarij Odjela „Muzeja ninskih starina“
18. svibnja 2021.
- Za *Vijesti Diadora TV* voditeljica odnosa s javnošću AMZd-a Marina Brkić najavila je program povodom Međunarodnog dana muzeja
8. kolovoza 2021.
- Snimanje kopija i originala prapovijesnih posuda iz stalnog postava Odjela „Muzeja ninskih starina“ za potrebe dokumentarnog filma *Design Studio D* iz Vukovara, snimatelji Darko Puharić i Miroslav Šlafhauzer
1. rujna 2021.
- Snimanje u stalnom postavu Odjela „Muzeja ninskih starina“ za potrebe emisije *Cris Pelo Mundo* brazilske televizije, producent Igor Duarte i voditeljica Cris Stilben
9. studenoga 2021.
- Vladimir Kusik gostovao je u emisiji *Kulturoskop* na *HRT Radio Zadar* povodom postavljanja izložbe *Pokaži mi iz čega jedeš i otkrit ću tko si* na Odjelu „Muzej ninskih starina“
29. studenog 2021.
- Za *Katolički Radio* i *HRT Radio Zadar* voditeljica odnosa s javnošću AMZd-a Marina Brkić najavila je program AMZd-a povodom obilježavanja 189. godine
1. prosinca 2021.
- Marina Brkić dala je intervju za *HRT Radio Zadar* vezano za posjećenost Arheološkog muzeja Zadar.
7. prosinca 2021.

- Viša kustosica Dušanka Romanović gostovala je u emisiji HRT – Radio Zadra *Kulturoskop* koju vodi Maja Milin povodom otvorenja izložbe „*Tajne šivanih brodova antičke luke u Zatonu kod Nina*“

12.5. Koncerti i Priredbe

U sklopu Međunarodnog glazbenog festivala *Glazbene večeri u Sv. Donatu* održani su sljedeći koncerti:

19. srpnja 2021.

Zadarski kvartet klarinet, Marcelo Zelenčić, Ante Buturić, Lovre Lučić, Abdul-Aziz Hussein, A. Klobučar, N. Bacri, G. Lago, T. Vidošić, H. Tomasi, J. Scarlatescu

1.kolovoza 2021.

Zadar – Meksiko - Kuba, Helena Pilipović, viola, Arturo Castro Noguerras, gitara

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

Odjel za marketing i odnose s javnošću nastavio je raditi na pripremi, narudžbi i distribuciji promidžbenih materijala Muzeja.

Tiskano je 50.000 tisuća promidžbenih letaka za crkvu sv. Donata, letci su tiskani na 17 različitih jezika (slovenski, talijanski, ruski, poljski, češki, slovački, njemački, engleski, francuski, hrvatski, španjolski, japanski, mađarski, portugalski, nizozemski, švedski, korejski). Letke posjetitelji dobivaju uz ulaznicu te se distribuiraju po turističkim info centrima i hotelima Zadarske županije.

Tiskano je 10.000 promidžbenih deplijana za Arheološki muzej Zadar.

Osmišljeni su i tiskani prigodni promidžbeni materijali povodom božićnih blagdana (kalendari, rokovnici, blokići, kemijske).

Realizirana su oglašavanja u turističkim brošurama *Zadar in Your Pocket*, *Explore Explore Dalmatia*.

Nastavljena je suradnja s dizajnericom nakita *Julijanom Rodić Ozimec* i tvrtkom za proizvodnju suvenira *3d Studio d.o.o.*

Napravljen je novi suvenir u obliku replike antičke amfore s natpisom FELIX ARBA.

U sklopu manifestacije *Noć muzeja* organizirana je nagradna igra *Mi pitamo vi odgovarate*.

Započela je suradnja s tvrtkom za video produkciju i izradu filmova *Alba Digital* i rad na projektu izrade promidžbenog spota *Jedan muzej – bezbroj priča*.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Odjel za marketing i odnose s javnošću organizirao je nabavu i prodaju ulaznica za sve naše objekte te je vođena redovita dnevna, mjesečna i godišnja evidenciju broja posjetitelja.

- Arheološki muzej Zadar – 11 078 posjetitelja
- Crkva sv. Donata – 33 611 posjetitelja
- Muzej ninskih starina – 3545 posjetitelja

UKUPNO: 48 234 posjetitelja

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.2. Ostalo

Vođenje evidencije o primljenim suvenirima i publikacijama na skladište Arheološkog muzeja Zadar te daljnjoj distribuciji istih u različite svrhe (prodaja na svim prodajnim mjestima Arheološkog muzeja Zadar, međuknjižnična razmjena u tuzemstvu i inozemstvu, obvezni primjerci autorima i institucijama, komisiona prodaja prema ugovorima o komisiji za trajanja određenih izložbi, darovi, donacije i sponzorstva) (Donata Smokrović).

Muzejski tehničar Frane Šunić u radionici za izradu suvenira je izradio: kopiju keramičkih gradela i posude za potrebe izložbe *Čovjek i more*, silikonske matrice za gipsane kalupe (obnova starih i rad na novim), silikonske kalupe za lijevanje replika i suvenira (umjetni kamen). Radio je na preslagivanju i montiranju kamenih spomenika u stalni postav Muzeja Ninskih starina. Rekonstruirao je 4 keramička predmeta.

Proizvodnja replika i suvenira od keramike i umjetnog kamena. Izrada modela namijenjenih za radionice sa slijepim osobama. Uz ove modela napravljeni su stalci za modeliranje glinom prilagođeni slijepim osobama.

Marina Brkić radila je na poslovima vođenje evidencije o primljenim suvenirima i publikacijama na skladište Arheološkog muzeja Zadar te daljnjoj distribuciji istih u različite svrhe (prodaja na svim prodajnim mjestima Arheološkog muzeja Zadar, međuknjižnična razmjena u tuzemstvu i inozemstvu, obvezni primjerci autorima i institucijama, komisiona prodaja prema ugovorima o komisiji za trajanja određenih izložbi, darovi, donacije i sponzorstva).

Održano je 5 sastanaka Stručnog vijeća koje je vodila predsjednica Stručnog vijeća Dušanka Romanović.

Tijekom 2021. godine kustosi Odjela kopnene arheologije proveli su ukupno 5 sustavnih arheoloških istraživanja, 2 pregleda terena i 1 terensku intervenciju:

- **Cvijina gradina u Kruševu kod Obrovca** (voditeljica istraživanja Natalija Čondić). U razdoblju od 15. travnja do 15. svibnja 2021. godine nastavljena su sustavna arheološka istraživanja na nalazištu Cvijina gradina. U ovogodišnjoj kampanji istražen je humak istočno od nekropole, dovršen je rad na istraživanju groba 8 u sondi 10 rušenjem sjeverozapadne stranice groba, te je otvorena nova sonda na području rimskog dijela nekropole.

- **Velika pećina u kanjonu Kličevice** (voditelj istraživanja Ivor Karavanić, zamjenica voditelja Natalija Čondić). U razdoblju od 4. do 13. listopada 2021. godine nastavljena su istraživanja u Velikoj pećini u kanjonu Kličevice. Istraživanja su ponovo provedena u suradnji Arheološkog muzeja Zadar i Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U sondi otvorenoj uz ulaz u pećinu 2017. godine nastavljen je iskop. Ovogodišnjim radovima pronađena je veća količina artefakata, ali nije se došlo do matične stijene. Osim iskopavanja, u ovogodišnjoj kampanji uzeti su uzorci za apsolutno datiranje najstarijih slojeva metodom optički stimulirane luminiscencije (OSL), kao i za ekstrakciju DNK iz sedimenta.

- **Gradina Knežević na Malom Libinju** na južnom Velebitu (voditeljica istraživanja Morana Vuković). Tijekom ožujka i travnja 2021. izvršeno je arheološko istraživanje na Gradini kod zaseoka Kneževići na Malom Libinju na području južnog Velebita. Nastavljeno je s istraživanjem grobnog humka (Tumul 1) na Pirištu. Pronađena su i istražena četiri groba. Prilikom iskopa pronađeni su brojni ulomci prapovijesne keramike te nalazi od jantara, kosti i metala.

- **Tinj – Jurjevića glavica** (voditelj istraživanja Jakov Vučić). U razdoblju od 5. do 25. studenoga 2021. nastavljeno je istraživanje u Tinju, položaj Jurjevića glavica. Sonda istražena 2018. godine proširena je u pravcu sjeverozapada i jugoistoka. Istražena su tri srednjovjekovna groba, a ustanovljena su još tri nova. Neolitički sloj pojavljuje se pri površinskom iskopu na većem dijelu ovogodišnjeg proširenja.

- **Stankovci – Podvornica** (voditelj intervencije Jakov Vučić). U razdoblju od 20. do 28. listopada 2021. obavljena je intervencija u Stankovcima, položaj Podvornice. Na navedenom je položaju mještanim prilikom oranja podignuo veću kamenu ploču te o tome obavijestio Muzej. Sondiranjem je ustanovljen grob, prema nalazu novca datiran u 9. stoljeće.

- **Radovin – Slivnica**, rekognosciranje (voditeljica Natalija Čondić). Dana 17. veljače 2021. obavljeno je kraće rekognosciranje na području Ljubačke kose (mjesto Radovin i Slivnica) u okviru terenskih aktivnosti projekta *Posljednji neandertalci na razmeđu srednje Europe i Mediterana*. U rekognosciranju su sudjelovali voditelj projekta dr.sc. Ivor Karavanić s Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i član dr.sc. Slobodan Miko, ravnatelj Hrvatskog geološkog instituta, s kolegama. Pregledani su pojedini položaji s površinskim nalazima rožnjaka.

- **Područje južnog Velebita** (voditeljica rekognosciranja Morana Vuković). Tijekom godine obavljen je terenski pregled u manjem opsegu, na području južnog Velebita (Duboki dol, Libinje, Struge i Malo Rujno).

- **Udbina – katedrala Sv. Jakova** (voditelj istraživanja Jakov Vučić). Tijekom 2021. godine nastavljeno je sustavno istraživanje nalazišta. Istraživanje je bilo fokusirano na proširenje sonde F. Prikupljeni su podaci koji doprinose boljem poznavanju relativne kronologije nakita i dijelova nošnje na nalazištu.

- **Neretva – Komin Križ – istok i Komin Luke – Mitrovac** (voditelj istraživanja Mario Radaljac). U razdoblju od 16 do 23. kolovoza 2021., rekognosciran je obalni pojas na području naselja Komin uz dozvolu vađenja predmeta te dokumentiranje i zaštita monoksila na poziciji Luke – Mitrovac.

- **Južni greben kod Silbe** (voditelj Dino Taras).

Tijekom 2021. godine kustosi Odjela „Muzej ninskih starina“ proveli su ukupno 1 sustavno i 1 sondažno arheološko istraživanje:

- **Ostatci crkve sv. Pavla na lokalitetu Crkvina kod naselja Žerava pored Nina** (voditeljica istraživanja Majda Dadić). U razdoblju od 18. listopada do 12. studenoga 2021. godine provedeno je arheološko istraživanje ostataka crkve sv. Pavla na lokalitetu Crkvina kod naselja Žerava, k.č. 36 k.o. Žerava u općini Nin. Istraživanje je provedeno tijekom mjeseca listopada i studenog. Bilo je usmjereno u pravcu zapada od do tada otkrivene i definirane crkvene arhitekture sa svrhom otkrivanja točne pozicije i strukture pročelnog zida. Pravac pročelnog zida je i pronađen prilikom uklanjanja u prethodnim kampanjama dokumentiranog kamenog urušenja koje se pruža od apsidnog prostora na istoku i nastavlja u smjeru zapada. Pročelni zid se nalazi na mjestu gdje je urušenje dosezalo svoju najvišu visinsku točku. Prilikom skidanja urušenja u smjeru zapada, zapadno i sjeverozapadno od pročelja definirane su i naznake dodatne grobne arhitekture. Zapadno od pročelja, ali i u unutrašnjem prostoru crkve pronađena je keramička građa koja pripada srednjovjekovno-

novovjekovnom razdoblju, a na jugozapadnom dijelu prostora crkve gdje se u ovoj fazi istraživanja čini da je crkvena arhitektura uništena pronađena su tri srednjovjekovna kamena spomenika.

• **Nin, k.č. 1080/1 2021.** (voditeljica Majda Dadić). U razdoblju od 28. svibnja do 28. lipnja 2021. godine provedeno je sondažno arheološko istraživanje u povijesnoj jezgri Grada Nina. Unutar povijesne jezgre grada Nina tijekom svibnja i lipnja provedeno je probno sondažno istraživanje na k. č. 1080/1 (k.o. Nin-Zaton) koja graniči s jugoistočnom fasadom muzejskog sklopa Muzeja ninskih starina. Svrha istraživanja je prethodno utvrđivanje stanja kulturnih slojeva s ciljem buduće izgradnje paviljona za izlaganje brodova koji su dio fundusa Arheološkog muzeja Zadar. Sonda dimenzija 3,80 × 2,70 m i relativne dubine do 1,88 m udaljena 2 m od zgrade muzeja pokazala je da su kulturni slojevi na pojedinim mjestima uništeni recentnim djelovanjem iz suvremenog doba i do relativne dubine od 1,30 metra. Pronađeno je vrlo malo materijalnih ostataka iz ranog novog vijeka, a sakupljena je i manja količina dislociranih ljudskih kostiju vjerojatno vezana uz blizinu groblja uokolo crkve sv. Križa. Antičkom kulturnom sloju pripada sačuvani zid širine 50 cm koji se pruža čitavom dužom stranom sonde smjera jugozapad-sjeveroistok, te veća količina urušenih freski u raznim bojama i motivima sve na jugoistočnoj polovini sonde. Za podnicu na sjeverozapadnoj polovini sonde još uvijek nije moguće utvrditi kojem vremenskom razdoblju pripada bez nešto šireg konteksta istraživanja.